

DANSK PSYKOANALYTISK SELSKAB
DANISH PSYCHO-ANALYTICAL SOCIETY
**COMPONENT SOCIETY OF THE INTERNATIONAL PSYCHO-
ANALYTICAL ASSOCIATION**

DEN PSYKOANALYTISKE UDDANNELSE

12. maj 2005, revideret ved generalforsamlingen marts 2008, ved generalforsamlingen marts 2010, ved generalforsamlingen marts 2011 og ved generalforsamlingen marts 2012.

A. Regler for den psykoanalytiske uddannelse

Erstatter "Den psykoanalytiske uddannelse, 11. Marts 2003 og Regler for den psykoanalytiske uddannelse, marts 2003."

B. Kommentarer til reglerne Erstatter "Retningslinjer m.v. vedr. administration af uddannelsesreglerne, marts 2003" . Kommentarerne er revideret i marts 2012.

C. Praktisk vejledning

A & B indeholder regler, som er vedtaget ved generalforsamling 12. Maj 2005, og senest revideret i marts 2012. C rummer ikke regler.

A. REGLER FOR DEN PSYKOANALYTISKE UDDANNELSE

§ 1 Adgangskriterier

Uddannelsen er åben for læger og universitetsuddannede psykologer under følgende *forudsætninger*:

- 1) At ansøgeren har påbegyndt en personlig analyse hos en af selskabets træningsanalytikere. Denne analyse skal på tidspunktet for starten af de teoretiske seminarer have pågået i minimum 1 1/2 år.
- 2) At ansøgeren har erhvervet adækvat klinisk erfaring med forskellige former for psykopatologi (senest forud for påbegyndelse af første superviserede analyseforløb).
- 3) At ansøgeren ved afslutningen af sin psykoanalytiske uddannelse er enten speciallæge i psykiatri eller autoriseret psykolog (i Sverige specialist i psykiatri eller legitimeret psykolog).

Uddannelsesudvalget (UDUD) kan i særlige tilfælde åbne uddannelsen for personer med anden akademisk uddannelse.

§ 2 Den personlige analyse

Den personlige analyse finder sted hos en træningsanalytiker, som er godkendt i henhold til "Regler for godkendelse og funktion af træningsanalytikere i Dansk Psykoanalytisk Selskab". Den personlige analyse skal finde sted 4-5 gange ugentlig på adskilte ugedage, og hver session skal vare 45-50 minutter.

§ 3 Teoretisk undervisning og kliniske seminarer

Undervisningen omfatter teoretiske og kliniske seminarer I gang ugentligt i 4 år (8 terminer). De kliniske seminarer i de 2 første terminer vedrører spædbarnsobservationen.

§ 4 Supervision

Uddannelsen omfatter 2 kontrolanalyser af minimum 2 års varighed under regelmæssig supervision, hver på mindst 70 timer, det første år med ugentlige supervisioner.

§ 5 Præsentation af psykoanalytisk funktion og holdning

I forbindelse med uddannelsens afslutning skal kandidaten mundtligt over for UDUD fremlægge et klinisk arbejde.

§ 6 Deltagelse i de videnskabelige møder

Det anses for at være en vigtig del af uddannelsen, at kandidaten deltager i de videnskabelige møder.

§ 7 Evaluering, godkendelse af uddannelsen og ansøgning om medlemskab

UDUD evaluerer kontinuerligt kandidaternes psykoanalytiske udvikling via samtaler med supervisorerne og seminarlærerne. Den personlige analytiker kan ikke deltage i vurderingen af kandidatens uddannelse.

Når UDUD har godkendt uddannelsen, kan kandidaten ansøge Selskabets bestyrelse om at blive optaget som medlem. På begæring af kandidaten meddeler UDUD sin godkendelse til bestyrelsen.

Den psykoanalytiske uddannelse afsluttes med et foredrag for medlemmerne i Dansk Psykoanalytisk Selskab. Forud herfor skal foredraget (i skriftlig form) være godkendt af en af underviserne i forskningsmetode.

§ 8 Dispensation

UDUD kan under særlige omstændigheder dispensere fra uddannelsesreglerne. Dette forudsætter enstemmighed i UDUD.

§ 9 Klageadgang

Klager over UDUD's sagsbehandling kan indbringes for bestyrelsen og klager, som vedrører etiske spørgsmål, kan indbringes for etikkomitéen, jf. regler for Dansk Psykoanalytisk Selskabs Etikkomité §§ 4,5 og 6

Normalt skal de enkelte elementer i uddannelsen delvis overlappe eller følge efter hinanden, således at der ikke opstår længere pauser mellem de enkelte led.

B. KOMMENTARER TIL REGLERNE

§1 Adgangskriterier

§2 Den personlige analyse

§3 Teoretisk og klinisk undervisning

§4 Supervision

§5 Præsentation af psykoanalytisk funktion og holdning.

§6 Deltagelse i de videnskabelige møder.

§7 Evaluering, godkendelse af uddannelsen og ansøgning om medlemskab

§8 Dispensation

§ 1 Adgangskriterier

Ingen kommentarer

§ 2 Den personlige analyse

Formålet med den personlige analyse er at udvide kandidatens subjektive oplevelsesfelt, at øge evnen til at erkende egen psykisk realitet herunder grænsen mellem selvet og omverdenen og evnen til at reflektere over denne; desuden at øge evnen til at skabe kontakt med andre og øge tolerancen over for både egne og andres dybere psykiske lag.

Ansøgeren kan frit vælge mellem de psykoanalytikere, som er godkendt af selskabet til at varetage den personlige analyse dvs. de såkaldte træningsanalytikere. Hvis en ansøger har gennemført sin personlige analyse i et andet af IPA's selskaber, tager UDUD stilling til, om denne analyse kan godkendes som uddannelsesanalyse, og hvornår ansøgeren på det grundlag kan påbegynde den formaliserede uddannelse.

§ 3 Teoretisk og klinisk undervisning

Ansøgning om optagelse på de teoretiske seminarer sker ved skriftlig henvendelse til UDUD. Selve den skriftlige ansøgning (adresseret til formanden for udvalget) må gerne være ret kort. Det skal fremgå, at adgangskriterierne er opfyldt, hvornår den personlige analyse er påbegyndt og hvilken træningsanalytiker, der er tale om. Ansøgeren vil herefter blive indkaldt til to (eventuelt tre) interviews med to (eller tre) af udvalgets medlemmer eller andre af selskabets træningsanalytikere. Der lægges ved interviewene især vægt på, at der er en god proces i gang i den personlige analyse. Ansøgeren skal vise evner til introspektion og kunne eksemplificere dette med sin egen analyses erfaringer, som også omfatter udtryk for egne ubevidste processer.

De to interviewere rapporterer tilbage til UDUD, som tager stilling til, om ansøgeren kan optages på uddannelsen

Hvis en ansøger afvises ved interviewene skal han/hun tilbydes en samtale med et medlem af UDUD om baggrunden herfor. Hvis ansøgeren endnu ikke skønnes at være parat til at blive kandidat, kan en ny vurdering tidligst finde sted et år senere. Rådgivning vedrørende fornyet ansøgning kan fås ved en af udvalgets interviewere. Hvis der i UDUD ikke kan opnås enighed om en ansøgers egnethed, kan det udpege en eller to udenforstående (eventuelt udenlandske) træningsanalytikere til at interviewe vedkommende og afgive et responsum, som vil være vejledende for UDUD.

Når en ansøger optages på de teoretiske seminarer, bliver han/hun samtidig kandidat i Selskabet.

De teoretiske seminarer:

UDUD tager stilling til hvornår et nyt kandidathold kan starte.

Den obligatoriske teoretiske undervisning strækker sig over 4 år. Den er delt i et forårs- og et efterårssemester, hvor hvert semester har 12-14 seminaraftner.

Forud for et nyt teoriholds start mødes kandidaterne med læreren på spædbarnsobservationskurset. Her gives vejledning i relation til kontakt til en familie, som venter barn med henblik på at indgå en aftale om et 1-årigt spædbarnsobservationsforløb.

Gennem alle otte terminer afholdes kliniske seminarer i tilslutning til de teoretiske seminarer, de to første terminer vedrørende spædbarnsobservation.

Formål med den teoretiske undervisning er at fremme en systematisk tilegnelse af psykoanalytisk teori og forståelse og en internalisering af psykoanalytisk holdning, etik og identitet.

Under spædbarnsobservationskurset får kandidaten erfaring med systematisk observation af et spædbarns udvikling og samspil med familie i dennes egne omgivelser. Iagttagelsen af barnets skiftende emotionelle tilstande og familiens reaktioner herpå, er samtidig en øvelse i at observere egne reaktioner, et basalt redskab i analytisk arbejde.

Seminarer ved udenlandske psykoanalytikere:

Disse seminarer, hvor kandidaterne på skift præsenterer deres analytiske arbejde i en gruppe, er obligatoriske fra påbegyndelse af 1. superviserede analyseforløb og indtil 2. forløb er godkendt. Deltagelse i gruppen er mulig, når kandidaten af UDUD er godkendt til at påbegynde første kontrol-case.

Evaluering af seminarerne:

Fravær: Det er den enkelte kandidats ansvar at fremmødet attesteres af hver seminarlærer. Registreringen videregives til UDUD. Ved mere end 10 % fravær eller fravær tre gange i træk vil kandidaten blive indkaldt til en

samtale i UDUD.

UDUD vælger en semesteransvarlig som gennemgående kontaktperson for de enkelte kandidathold .

Der afholdes regelmæssige møder mellem UDUD og kandidaterne med henblik på evaluering af uddannelsen. Der afholdes ligeledes regelmæssige møder mellem UDUD og lærerne.

§ 4 Supervision

I supervisionen er der mulighed for at undersøge, hvad der foregår i relationen mellem analysand og analytiker og dermed prøve at forstå, hvad de hver for sig bidrager med. Konflikt, forsvar, overføring og modoverføring bliver levendegjorte begreber. Supervisionen er et nødvendigt element i udviklingen af den psykoanalytiske identitet.

Efter et års teoretiske seminarer kan kandidaten ansøge UDUD om at påbegynde en analyse under supervision . Kandidaten henvender sig skriftligt til UDUD (adresseret til formanden for udvalget). Der skal vedlægges attestation fra den personlige analytiker, hvoraf analysens varighed og frekvens samt anvendelse af briksen skal fremgå. Kandidaten vil derpå blive indkaldt til interviews med et af udvalgets medlemmer (ofte en af de tidligere interviewere) og med den kommende supervisor. UDUD beslutter på grundlag af disse interviews og øvrige kendskab til kandidaten, om ansøgningen kan imødekommes.

Det er vigtigt, at kandidaten ikke træffer aftale med en mulig analysand om et kontrol-analyseforløb, før kandidaten har konfereret med supervisor, om den foreslåede klient er egnet til et analytisk forløb.

Det er udfordrende at rumme en analysands indre verden, og det må derfor tilstræbes, at i hvert fald det første og helst også det andet supervisionsforløb er veletableret, før den personlige analyse afsluttes.

Analysen skal have en frekvens af 4-5 gange ugentligt på forskellige ugedage og sessionerne skal have en længde af 45-50 minutter.

Kontrolanalyse nr. 2 kan påbegyndes, så snart den første supervisor kan anbefale det til UDUD, som skal godkende beslutningen. Ved et eventuelt tredje kontroltilfælde følges samme procedure som ved kontrolanalyse nr. 2.

Kandidaten skal have mindst 2 forskellige supervisorer, og ingen af dem kan være kandidatens egen analytiker. Afslutningsfasen i en analyse er en vigtig og vanskelig del af den analytiske proces. Det er derfor meget ønskeligt, at kandidaten søger supervision på denne del af analysen – også selv om uddannelsen i mellemtiden skulle være afsluttet.

En kandidat må kun betegne sig som psykoanalytiker overfor de personer, han/hun tager i superviseret analyse. Kandidaterne må ikke udøve psykoanalyse med nye analysander uden supervision, så længe de er under uddannelse.

Evaluering af supervisionen: Evaluering af supervisionen sker mundtligt mellem kandidat og supervisor. UDUD mødes regelmæssigt med alle

supervisorer for at blive orienterede om de enkelte supervisionsforløb. Supervisorernes vurdering af de enkelte kandidater har stor indflydelse på, om en uddannelse sluttelig vil kunne godkendes. Hvis der opstår uenighed mellem kandidat og supervisor vedrørende arbejdet, og hvis problemet ikke kan løses mellem de to parter, vil kandidaten kunne henvende sig direkte til UDUD.

§ 5 Præsentation af psykoanalytisk funktion og holdning.

Når begge supervisionsforløb er godkendte, skal kandidaten ved fremlæggelse af klinisk materiale demonstrere overfor UDUD (hvor den personlige analytiker og supervisorer ikke kan være til stede), at han/hun har opnået en psykoanalytisk holdning og i klinisk sammenhæng kan gøre brug af psykoanalytisk tankegang.

Ved mødet med UDUD skal kandidaten fremlægge case materiale ud fra et af de superviserede behandlingsforløb. Materialet skal foreligge skriftligt, men fremlægges mundtligt. Mødet varer ca. 90 minutter.

Fremlæggelsen for udvalget kan få betydning for godkendelsen af den samlede uddannelse. Hvis der er usikkerhed hos supervisorerne, og hvis fremlæggelsen vidner om mangel på psykoanalytisk forståelse og holdning, kan udvalget beslutte at bede kandidaten om at fremlægge for UDUD efter yderligere et år eller eventuelt at pålægge pågældende et tredje kontrolkasus og supervisionsforløb.

§ 6 Deltagelse i de videnskabelige møder.

Formålet er at stifte bekendtskab med forskellige opfattelser af psykoanalysen og at få kendskab til vor sammenhæng med nordisk, europæisk og international psykoanalyse; desuden at få mulighed for selv at formulere synspunkter og forsvare dem i videnskabelig sammenhæng.

§ 7 Vedr. Evaluering og godkendelse af uddannelsen

Kandidaten ansøger UDUD om at få uddannelsen godkendt. Det sker ved en skriftlig henvendelse til udvalget, hvori det anføres i hvilken periode de teoretiske seminarer er gennemført, hvornår den personlige analyse er afsluttet, og hvornår de kliniske seminarer med de udenlandske supervisorer har fundet sted. Der skal vedlægges attest fra de to supervisorer på, at supervisionen er forløbet efter reglerne, og at forløbet som helhed er godkendt af supervisor. Der skal desuden vedlægges attestation fra den personlige analytiker, hvoraf analysens varighed (timer) samt frekvens og anvendelse af briksen fremgår.

UDUD beslutter om kandidatens uddannelse som helhed kan godkendes. Da der i evalueringen af kandidaten indgår et subjektivt skøn, kan UDUD, hvis der ikke opnås enighed om vurderingen, udpege en udenforstående/eventuelt udenlandsk træningsanalytiker til at interviewe kandidaten og afgive et responsum, som er vejledende for udvalget. Er kandidatens træningsanalytiker eller supervisorer medlem af UDUD, kan vedkommende ikke deltage i mødet. Kandidatstatus kan opretholdes i to

år efter afslutningen af seminarer og af de obligatoriske supervisioner.
Kandidatforedrag

En forudsætning for at blive optaget som medlem er, at kandidaten har præsenteret sig for selskabet med et foredrag inden for psykoanalysens teoriområder og metoder. Foredraget skal være et videnskabeligt arbejde, som skal indeholde en integration af eget klinisk materiale og psykoanalytisk teori. Det skal i skriftlig form være godkendt og attesteret enten af en af de lektorgodkendte underviserne i forskningsmetode eller en af de lektorgodkendte forskningsaktive medlemmer.

Denne godkendelse er samtidig en godkendelse af hele uddannelsen. Herefter kan kandidaten træffe aftale med Programkomitéen om datoen for præsentationen for Selskabets medlemmer. Et abstract skal inden foredraget sendes til medlemmerne.

Der afsættes 50 minutter til foredraget og en time til den efterfølgende diskussion.

Efter foredraget kan kandidaten skriftligt søge optagelse som medlem af Dansk Psykoanalytisk Selskab ved den førstkommende Generalforsamlingen.

Betegnelsen psykoanalytiker må først benyttes offentligt efter optagelsen som medlem.

§ 8. Dispensation

Hvor dispensationen gælder orlov, der indebærer skift til andet hold, følges de uddannelsesregler, der gælder det pågældende hold medmindre andet er skriftligt aftalt.

C. PRAKTISK VEJLEDNING

Generelt: Den samlede uddannelse varer sædvanligvis mellem 6 og ti år.
(§1) Før Du søger ind. Det første skridt i uddannelsen er at kontakte en af UDUD's medlemmer, hvis navne og telefonnumre findes på selskabets hjemmeside www.psykoanalytisk-selskab.dk. En orienterende samtale vil ikke blive registreret nogen steder og er uforpligtende med hensyn til det videre forløb.

(§2) Den personlige analyse. Varigheden af den personlige analyse kan variere fra ca. 4 til 10 år.

(§3) Seminarerne: Seminarerne finder sted i Danmark (Trondhjemsgade nr. 13, Kbh.) og i Sverige (Sandgatan nr. 6, Lund) og. Seminarerne ligger sædvanligvis hver mandag eller tirsdag aften fra kl. 18.00 til 21.30.

Det forventes, at kandidaterne anskaffer grundbøgerne. Den del af den øvrige litteratur, som ikke findes på PEP, må kandidaterne selv fremskaffe. Der vil som regel være angivet en artikel, som undervisningen vil fokusere på. Der vil desuden blive henvist til supplerende litteratur. Kandidaterne forventes som minimum at have læst det angivne arbejde grundigt, således at de vil kunne indgå i en diskussion om det .

Undervisningen er baseret på, at underviseren introducerer aftenens tema og sætter det i perspektiv, og derudover på deltagernes aktivitet. Seminarerne ved udenlandske analytikere afholdes ca. to lørdage per semester. Ved hvert seminar vil to kandidater have mulighed for at fremlægge materiale.

(§4) Supervision: Kandidaten kan henvende sig direkte til en af træningsanalytikerne eller bede UDUD om forslag til supervisor. En supervision varer 45-60 minutter. Det forventes, at kandidaten til supervisionen medbringer skriftligt referat af ugens sessioner, som gennemgås og drøftes.

(§5) Præsentation af psykoanalytisk funktion og holdning: Kandidaten fremlægger ganske kort anamnesticke oplysninger om sin analysand og refererer derefter udførligt to-tre sessioner fra den seneste tid. Der vil blive lagt vægt på kandidatens evne til at forstå det ubevidste og håndtering af overføringen. Også sammenhængen mellem teori og praksis har betydning.

APPENDIKS Vedrørende Uddannelsesudvalget:

Det er **Uddannelsesudvalgets opgave** at forestå den psykoanalytiske uddannelse i henhold til ovenstående regler. Ud over uddannelsesreglerne administrerer UDUD "Regler for godkendelse og for funktion af træningsanalytikere i Dansk Psykoanalytisk Selskab " (jf. IPA's "Minimum Requirements for Acquiring and Maintaining the Function of Training Analysts"). UDUD er valgt i henhold til selskabets gældende vedtægter. UDUD's forhandlinger er fortrolige i alle personsager.

Udvalgets opgaver er mere konkret:

1. At være til rådighed for potentielle ansøgere til uddannelsen med information og vejledning
2. At evaluere og godkende ansøgere til den psykoanalytiske uddannelse
3. At tilrettelægge og administrere den teoretiske og kliniske uddannelse
4. At foreslå - respektive acceptere - kandidatens forslag til supervisorer
5. At følge og kontinuerligt evaluere kandidatens uddannelse, bl.a. ved samtaler og lærernes og supervisorernes vurdering.
6. At godkende den samlede uddannelse.
7. At vurdere og udvælge uddannelsesanalytikere.
